

NOVINAM

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K.
Sküpa v edne fare . . . . . 4 K.
Cena Novin v Ameriko je na leto . . . . . 12 K.
Cena odnoga dresca je doma 6 stirov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. plab. v Crensevolh, CSERFÖLD, Zalamegye.
K tom! se more pošilati naročnice l val doplat, naj
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domaši kak ameriškanski
dobijo k **NOVINAM** brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jesušovoga.“

Marija je naša sredbenica pri Bogi.

To teliko pomeni, ka med nami i Bogom ona stoji z svojim Jezusom i Boga za naše grehe po Njem pomirjava. Kda se Bog na njo zgledne, vleže se njegov zavolo naših grehov vužgani srd kak ne bi, ve svojega neskončno svetoga Sina vidi v njenih naročah. Nema toti Bog zburkane nature kak človek on je neskončna mirovčina, če de ga celi svet ravno preklinjao, ali po človečem njegovoga razžaljenja ne moremo nači izraziti. To razžaljenje sili njegovo neskončno sveto pravičnost, ka nas more strahúvati, záto pravimo ka ma srde, kak človek, kda koga strahúje i kaštiga.

Dev. Marija je naša sredbenica. Na njeni pogled kaštigajoča božja roka zgúbi svojo moč. Kakda? Pa je lahko ona naša rešenica, odkúpitelica? Ne. Jedino je Jezus naš odrešenik, odkúpiteo i tak túdi jedino naš sredbenik pri Bogi. K njemi ne trebe več nikoga, on sam zadostúje za rešenje milijon svetov, zato ka je neskončna njegova sprava, neskončno vrednost ma njegovo še to najmenjše činenje, božja oseba je on.

Jezus sam je zadosten odrešenik za vsakoga. Pa li trdimo, ka je Marija naša sredbenica, sorešiteljica. To pa nej zato, kak da bi njeno sotrpjenje potrebno bilo za naše rešenje, nego zato ka je Jezus tak to želo. Ali povejte meni, ne bi on lahko človek postao brez matere, kak sta postala Adam i Eva? Lehko bi prišo na svet brez matere pa bi se Dev. Mariji samo ponúdo: odgoji me zdaj. Ali bi odrašeni prišo naednok. I ne je tak šteo. On se je hteo od matere devojke roditi brez oče i to telo, štero je od Marije vzeo i to krv, štera je sad njene krvi, je darúvao za nas na križi. On je šteo

to, ne Dev. Marija, on je postavio njo za sredbenico našo potom, ka je dao od nje dobljenoj človečoj svojoj naturi neskončno pomirilao ali spravno vrednost. On je njo pod križ postavio i ž njov vred mro za nas, on v teli, ona pa v dūhi. Njeno trpljenje i miranje je poleg njegove svete vole ž njegovim združeno, zato je ona naša sredbenica. Kda njo ovara Bog, ovara v njej Jessejovo koreniko, štera je pognala Mesija, našega neskončno svetoga Pomiritela, Spravitela.

Glejmo ništerne svedočbe na to trditev gledoč. Sv. Bernard pravi: „Bog je ljudem Marijo za najzvišenejšo sredbenico dao pri sredbeniki Jezusi Kristusi.“ IX. Pij papa pa v bulli *Ineffabili* pišejo: „Preblažena Devica je najzmošnejša spraviteljica i sredbenica med svojim Sinom i celim svetom.“

Leon XIII. pa v svojoj bulli od l. 1896. 20. sept. to: „Ona je pri sredbeniki vredna sredbenica.“ Podlaga pomirenja človečega z Bogom je pa vera. Brezi te je nemogoče k Bogi priti. Spravitela vere nam je pa Marija rodila. Ona je zato zrok našega pomiloščenja, zaistino naša sredbenica. V encikliki „*Adjutricem*“ kak lepo razjasnijo to sv. oča XIII. Leo: „Zato ka je podlaga i vretina vseh božjih darov, po šterih se človek v nadnaravni (višenaturni) stan podigne, vera, zato moremo, naj to dosegemo, k Onoj iti, štera je „začetnika vere“ rodila i štero je zavolo njene vere *Elizabeta* z temi rečmi za blaženo imenúvala: „Blažena si Marija, zato ka si vervalo, vse se spuni na tebi.“

Sv. German to pravi: „Nišče ne spozna Boga zviun po tebi, o Marija, nišče se ne reši, zviun po tebi, o mati božja, nišče ne dobi milošče smilenja, če nej po tebi.“

Kak lepo, navdúšeno je govoro sv. Cirill Aleksandrijski na Efežkom cerkvenom spravišči od té časti Marijine. Vsaka reč nam v srce more segnoti i je na-

puniti z punov tolažbov, ka tak veliko dūšo mamo, za mater dano. To je pravo od nje: „Po tebi so Apoštolje narodom navuk zveličanja glasili; po tebi se časti i zvišava sveti križ po vsem sveti; potebi so pobiti vrazje i je pozvani človek v nebesa; potebi pride vsako stvarjenje, štero je zapleteno v malikovanje (bolvanstvo) na spoznanje pravice; potebi se krstijo verniki i se zidajo cerkvi pri vseh narodah sveta.“

Podlaga našega pomirenja z Bogom, vero, od Marije mamo, ona je zato prava naša sredbenica.

Vsi očaki Materecerkvi to včijo. Sv. Ephrem pravi: „Z Kristusom si nas ti, o Marija, pomirila; ti si pristanišče za ponesrečene na morji, ti tolažba sveta. O celo nevtepena (brezmadešna) sredbenica sveta, posluhni našo prošnjo. — Mati božja, žleb vseh dobrot, po vredniki sosredbenica sveta, naša sredbenica, zmislí si na svojo smilenost.“ Pa ta velika sredbenica sveta ne bi pomagala v tom grozovitnom boji i ne bi sprošila mirú? Bo ga, stalno ga bo i tem prle ga bo, čem prle svet spozna to njeno oblast, ka ona more to včiniti. Pozdravljajmo jo samo z živov verov kak sv. Kretanski Andrej: „Zdrava Marija, štera si Boga z ljudmi pomirila.“ Vervajmo, ka ona ma to oblast, i z tov verov, z tem vüpanjom njej pravimo kak deca svojoj materi: Jezusek je tvoj, ti si ga rodila i dala za svet Oči nebeskomi, o daj ga zdaj túdi njemi za nas, naj mir nastane med nami, mi ga ne mo več žalili. Molimo tak i včimo druge tak moliti, po Mariji prosimo smilenje od njenoga Sina, od njegovoga presmilena Srca, z tem močnim nakanjenjom: ne grešiti, ne grešiti, ne grešiti, i pride mir, Marijin mir, mir kraljice sveta na zburkani svet. Dobre dūše, vüpajmo se to, sv. Jožef, čuvar Materecerkvi pa naj nas podpira v tom vüpanji.

Zaročnico Jezusovo smo pokopale.

Če jaz, dekle, umrla bom,
Venec lep imela bom.

Narodna.

Po dolgoj zimi smo se včakali veselega sprotoletja. Pri nas do se pomali bukve zelenele, na njih do ptički žvrgoleli, spevali eden od drugoga lepše. Pod bukvami si rožice rivlejo glavice vün: male bele snežnice in sive vijolice. Cela narava se gible, da bi počastila svojega stvarnika, ki je vse to tak lepo odredo. Vse to spomladno veselje in življenje je pa prekosila z svojov svetov smrtjov vréla tretjerednica, goreča častivka sv. Sakramenta, vrla hči Bl. D. Marije, 18 let stara Mujdricova Ančika iz Dolnjelendavskih gor. Celo jesen i celo zimo si je rožice redila i venček spletala za nebo z velikov potrpežljivostjov, z gorečimi molitvami, z žarjavov voljov: k Jezusi priti, da bi se s čem lepšim vencom mogla prikazati pred svojim nebeskim zaročnikom. Želja se njoj je 11. marca spunila, to nedelo je prišo nebeski zaročnik po njo, koga je tak vroče želela viditi. Obslednjim je 8. marca prejela sveta svetstva. Po njih okrepčana je mirno i željno čakala vüro ločitve. V nedelo predpoldnom njoj je reč zbegnola. Slednje vse moči je še napnola i spregovorila parkrat Jezus, Jezus, zatem se zosmejala i se pripravljala na odhod v nebesa. Ob ednih po poldnevi je mirno pustila svojo deviško dūšo. Pravi zgled čiste, pokorne, pobožne, sveta nepoznajoče i samo Boga iskajoče dekle se je v njej preselo v nebesa. Starišje njeni so v njej zgūbili najlepši zgled bogavnoga, jih poštvajajočega deteta.

Pri mrtvom teli se nas je teliko zbralo, ka so niti v hiši ne meli vsi mesta, nego so se mogli po hodniki stiskavati. Pri teli smo samo molili i ne jeli-pili. Stol je toti z belov stolnicov bio prestreti a na njem je bila samo zdrava friška voda v dveh-treh vrčičkah, „Marijin List“, „Cvetje“ in knjiga od Kristušovoga trpljenja. Celo noč smo molili i spevali pri pokojnoj pesni od Kristušovoga trpljenja i žalostne Matere božje. Prav veselo je bilo to gostüvanje, vsem se je dopadnolo, vsaki je bio zadovolen. I kak se ne bi veselili, ve se je naša sneha na smeh držala, kak da bi nam štela praviti: „veselte se moji gosti, veselte se, jaz sem srečna, moj zaročnik je lepi, je bogat, jaz sem srečna.“ Zaistino, oča dūhovni, naša zaročnica je bila lepa; po ramah so njej visili gostanovi vlasovje, štéri so nosili venček iz rastečih rož, na prsah

njoj pa ležale tiste podobe i knjige, štere je najrāj mela, iz šterih se je potrdjavala v popolnoj ljūbezni do svojega nebeskoga zaročnika. Zaistino lepa je bila naša zaročnica, Lendavske gore še takše neso vidile. Pokopali smo jo 12. Cela gora se zišla. Neštevilno v belo oblečenih deklic z gorečimi svečami je prišlo od pajdašice slovo jemat. Milo smo zaspevale me slovo pri hiši, v šteroj smo se spomenile z starišov, bratov, sester, vse tretjeredniške bratje, njih, oče dūhovnoga, voditelja 3. reda i njenoga spovednika, zatem smo jo pa nesle više edno vüro na dugoveško pokopališče, kje je po lepom cerkvenom obredi v zemljo spravljena zaročnica Jezusova. Vnogo poznankinj iz mesta Lendave je prišlo na pokopališče sem i vse so pravile z tužnim srcom: „Anike ne de več, Anike ne de več“ i vse smo njoj želele i v te namen molile, naj vživa večni raj i moli v njem za nas. Molitev je bila naša krmína. Bogali smo Matercerkev.

Dolnjelendavska.

Pripomba. Zaistino prav i ne skazljivo pobožna devojka je zapüstila v pokojnoj Ančiki svet i se preselila v domovino blaženih. Pobožna mati jo je tak zgojila. Ta jo navčila, naj zavrže svet i ljūbi samo Jezusa. Ta jo navčila, naj ponizna, čista bo, naj se prosto nosi, naj plesa ne pozna, naj Jezusa pogostci k sebi jemljé pri sv. obhajili i ga je tūdi od 12. leta če le mogla, vsaki den. Ta njoj je prosila v betegi ne zdravje, nego nebo, da zdravje bi znalo pokvariti njeno nedužnost i ravno to je želela po maternom zgledi tūdi pokojna. Do smrti je štela devica ostati, naj z tem dūhovnikom pomore čem več dūš rešiti. To mi je tri dni pred smrtjov odpisala. Bodi v tolažbo tužnoj materi to, ka se je spunila mila slovenska pesem nad pokojnov Ančikov:

Mela sem venec lep
Svojih 18 let,
Zdaj ga pa hoče sam Jezusek met'.
Zvoni mi zvonijo,
Angelci spevlejo,
Mene pa nesejo gori v nebo. *Vrednik.*

Bojna.

Odrešenje naše se je denešnji den začelo. Dnes je Bl. D. Marija po milošči sv. Dūha i ne po voli meža kak sv. Pismo pravi, mati Božja postala. Stem je stvorjenji dana tak velika čast i oblast, ka vekše niti vsegamogoči Bog ne more dati. Podvržimo se toj miloj maternoj oblasti Marijinoj, prosimo jo denésnji den vrelo, naj nas vodi, mi jo ščemo popolnoma bogati. Ta vdanost bo nam i celomi zburka-

nomi sveti pomagala. Poročila z bojišč so sledeča:

Rusko bojišče. Pri *Brzežany-i* smo razvrgli ruske postojanke prece strliva zaplenili i više 600 Rusov zajeli, po zavzetji *Magyaros* visine pa 1000 Rusov. Pri *Stanislavi* smo 106 Rusov vlovili, 6 strojnih pušk i edno metalnico min zaplenili.

Talijansko bojišče. 27. pešpolk si je pod snegom skopao pot do talijanskih postojank pri *Monte Fornoi*, te razvrgo i nekaj ljūdi pa strliva dobo do rok.

Azijsko bojišče. Angleži so zavzeli *Bagdad*, središče trgovine. Najvekša zgūba je v tom to, ka če se Angleži posreči mesto obdržati do milija de kvarni Nemci, zato, ka železnico od Carigrada do Bagdada više v 1000 kilom. dužini so oni gradili.

Na morji se na deset jezere ton potopi vsaki den. Prejde več vojnih ladij tūdi. Tak se je potopilo više 1000 talijanskih vojakov z *Minas* ladjov na Sredozemskom morji. — *Möve II.* nemško ladjo so Angleži potopili.

Dom i svet. — Glási.

Protin v kosteh se v treh dnevah zvrāči. Dr. Adolf *Edelmanni* zdravnik bečkomi se je prej posrečilo iznajti takše vrastvo.

Dežnik v žepi. *Resl Anton*, poštar v Budjevicah je iznajšeo takši dežnik (marelo), ka se lahko na malo spravi i v žep dene. Ženske ga celó za podvezalje lahko rabijo.

Zaplenili so 600 našim Rumunom premoženje pri nas zato ka so podpirali romansko vojsko.

Južna Amerika. V Mehiki je znova Carranza zvoljen za predsednika. V državi *Peru* je pa reberija nastanola.

Rusija. Zavolo pomenjkanja živeža je v Rusiji vstaja nastanola. Lačno ljudstvo je v Petrogradi več hramb pekarij razvrglo. Vojska je na puntare strelala i ljudstvo je kapalo kak mūhé. Ministri so v vozo vrženi, nova vlada je brez casarskoga imenüvanja nastanola, vojska je na njeno stran stopila.

Ruski car je mogo odstopiti; za namestnika k njegovomi 13 letnomi sinki *Alekseji* je imenüvan *Mihajlovič Aleksander* nadvojvoda carov brat. Vojsko ščejo Rusi dale pelati.

Takátsova vulica v Soboti. Dozdajšnja Bokor vulico do v Soboti po imeni nadporočnika, državne hiše inženira Takáts Ladislava za Takačovo zvali.

Obsodili so mlajtinskoga mlinara na 2800 kor. plače, pomelāja na 500 kor., druge pomočnike pa na 50 i 30 kor. zato ka so brezi kart mleli i merično zodali.

Kina je pretrgala diplomatsko zvezo z Nemčijov.

Od naših vojakov. *Mrtev je: Mittenbacher Pavel*, desetnik 48. pp. pionir-

skoga oddelka z Kobilja. Spadno je v Romaniji. Pokojni je bio cerkveni oča v Kobilji i širiteo naših listov. Jedino njemu mamu zahvaliti, ka neštérni Kobilčanci še poštujujo svoj materni jezik. Naj njemu bo smileno Srce Jezusovo, iz srca žalujemo za njim. Njegova tužna družina bodi potolažena.

Kak mislijo naši vojaki od našega slovenskoga čtenja? *Poredoš Ivan*, ranjenec: „Kda me rana jako boli, se vzemen za olajšanje naprej Novine.“ — *Horvat Anton*, pešak 48. pp. z Žižkov: „Naši spisi nas tolažijo i veselijo v nevarnosti, ka nas vodijo k Srci Jezusovomi i Bl. D. Mariji.“ — *Škafar Jožef*, telegrafist, z Beltinec: „Marijin List od meseca julija i augusta trpéce zaistino do dna srca razveseli, po njem se vsaki vavéi trpeti iz ljúbezni do Gospoda Jezusa.“ — *Camplin Števan*, pešak 19. pp.: „Človek je malo veseljši, če si pogledne svoje slovenske liste.“ — *Vinkovič Marko*, trenski vojak: „Preveč bi rad čteo slovenske Novine, šterih sem že polleta dni nej, prosim edne.“ — *Sömen Matjaš*, telefonist 28. oddelka: „Najbolše sredstvo, štero nas tolaži, sta Novine in Marijin List. Veseli nas, če mamu čitati kaj od domačega kraja.“

Na opak so pokopali v Čentibi dnjes dva tjedna neko staro kmetico. Nosači so tak pijani bili, ka so ne znali, kaj delajo i skoro bi vsi prle v jamo spokapali, kak starico tá položili. — Sramota

Tožba z bojišča. Neki vojak se toži, ka so njemu z Kúpsineč to pisali: Naša občina je dobila 15 litrov petrolja, šteroga je župan tak razdelo, ka je sedem siromákov ščista vúzapro. Tem je prej zato ne dao petrolja, ka nemajo krav. — Vojak bi rad bio, če ta pritožba ne bi bila istinska. — Mi je tečas ne podpisemo, dokeč se stalno ne potrdi. Te velike krivice od kúpsinskoga župana nikak ne verjemo. — Vrednik.

Slovenska božja služba bo dnjes v Gradei opet v Cerkvi vsmiljeni bratov. I da je dnjes proščenje te cerkve, de se služba z velikov slovesnostjov obhajala. Vogrski Slovenci vdeležite se je!

Okradnoli so grob sv. Janoša Nepomuka v Pragi. Edna srebrna napisna plošča (tabla) je odnešena, štera je mela štiri fúnte teže.

Nemčija. Mro je grof *Zeppelin*, iznajditeo zračnih ladij po imeni „Zeppelin“. Te velikanske ladje po zraki lečejo, vozijo strojne puške i še topove (štúke) na sebi. Angleži vse trepečejo, kda štero više svoje države kje krožiti ovarajo. — Pokopan je v Stuttgarti. Mrtvo telo so na kraljevskih kočijah spravili sem i sprevoda sta se vdeležila túdi kralj i kraljica vürtemberskiva. Više groba sta se prikazala dva velikiva Zeppelina i druge zračne ladje pa letala i so pozdravila obslednjim onoga, ki je z svojov iznajdbov premagao zrak.

Dva vagona belic, graja i drugih živil so zaplenili v Šoproni: Szombathely-ski vojaški letalski oddelek je poslao to blago v Austrijo z znamenjom: strojni (mašinski) deli.

Zbiti vojaki. Pri Rohonci so vojaške vaje meli 12. strelci. Po vaji so se dečki, zadosta žalostno, preveč z alkoholom nazlepali i takši krik gnali po mestu v noči, ka sta je žandára mogla na tihoto i red opomenoti. To jih je še bole razkačilo i napadnejo orožnika. Tiva, naj se obranita, strlita i teško ranita dva največšiva krivca; četovodjo i poddesetnika. Če bi častnik, kak more biti, poleg svajtvačov bio, ne bi se ta nesreča zgodila.

Na vojna posejila so katoličanska cerkvena imanja okoli 600 milijonov podpisala, kmeti i menjši posestniki 248 milijonov, zavarovalna društva (sekulacije) pa samo 208 milijonov. Pa prej popom grúnte vzeti. Kdo pa bo te državo podpirao?

Vmrila je v Zagrebi Dr. Mile Starčević, imeniten politik stranke horvackoga prava, koga poštenost so i naše krščanske madjarske novine Alkotmány pohvalile; v Ljubljani pa plemeniti *Detela Oton*, bivši deželni glavár kranjske vojvodinje, ki je 48 let bio kotriga kmetijskoga društva i vnogo dobro včino za kmečki stan.

Pomenjšati se moro časopisi tak pri nas na Vogrskom kak v Austriji zavolo pomenjkanja papira. Za toga zroka volo se v nedelo več túdi ne do štampali, ka v ponedelék več ne izido, kak je pred bojom bilo.

Ki šče pomagati Slovencom od potresa ponesrečenim naj pošle svoje milodare na te naslov: C. kr. okrajno glavárstvo v Krškem, Kranjsko. — Štájarcom se pa pošle na: župni ured, Brežice.

Angleškoga generala Frencha hči je dvorila ranjenim junakom v Monastiri. Zadeta od sovražne kruglje je junaško smrt pretrpela tú na Srbskom.

Obhajilo Marijinih družb. Celoga sveta Marijine družbe dnešnji svetek skúpno k obhajili pristopijo, da bi prosila pomoč Prečiste Matere Božje za zburkani svet.

Stare bolečine se ponavljajo, če se vremen spreminjava. Fellerov „Elsa-fluid“ pomaga proti njim. Predbojnske cene. 12 kantic poštoine prosto pošle za 6 kor. E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. Horv. Tú se dobijo túdi na rahi poganjajoče „Elza-kroglice“, 6 škatljč franka 4 kor. 40 f.

Pošta.

Sárkány Antona oča. Domajinci. Sin je lani jul. 29. pri Ugly-ji vlovljen. **Guít Ana. Borejci.** Kje dobite Liste, tam túdi Novine, ali kje Novine, tam túdi Liste. V ednom povejte dol. Vsem se iz srca zahvalimo, ki so nam k godi pozdrave poslali. Bodite po sv. Jožefi i vi vsi pozdravljeni i molite zamé, jaz bom pa za vas. Bog plati na odkritoj ljúbezni. Jezus ostani med nami! — **Brialanič M. Krajna** Pošilajo se zdaj je dam goriskati. 4 kor. sem dobo. Vsem se nam tak godi pri toj nerednoj pošti. **Verban Št. Tropovci.** Ne dobitj tistih čisel.

6 škatljic
cena poštoine prosto 4 K 40f.

Pri potrebnoj i dobroj reči se popravici cena ne sme glédati. Dvoje veselje pa mamu, že kakšo potrebno i dobro reč še po ceni moremo dobiti i to se nam zgodi pri kúpili želodec okrepčajočih, naráhi tirajočih, prebavo povspečjuočih Fellerovih Rebarbarskih

ELSA PILUL

Pomagajo:

če nemamo téka, česenam grsi i nas metanica sili, smo zavolo prebavskih pomotneprijazni i slabe vole, ce mamu krč v želodci, ce smo sláho akthano hrano zavšili, ce smo meso ne mogli zgrizti, ce smo slabo zgrizeno jed požrli, ce smo predosta i prehitno jeli,

še nas želodec usci, ce nas v obistih pece, ce nas želodec boli, ce nas od želodca glava boli, ce nas zavolo prebavskih pomot strah mantra, ce nas od napinjajočih jestvin črvo boli, ce nemamo rédnoga stolca, ce zavolo nerédnoga stolca smo zmantráni i pobiti, ce kratko, ce smo zavolo kakega zroka z tékom i z prebavov nz zadovolni. Z vredjanjom stolca krv čistijo i odstranijo neželno debelino. Celo so neškodljive, gotovo delajo, ne navadimo se jih, žalodec okrepje. Zatogavolo májo prednost pred onimi sredstvi, štera slabijo, vznemirjajo i kaj škodijo Predbojnske cene: Pravi Elza 6 škatlii franko je 4 K 40 fl., 12 škatlic pa samo 8 K 40 fl.

Po lastnoj poskúsnji se lahko pripravca túdi Fellerov bolećino vtišajoči, ozdrávljajoči protikašljeni „Elsa fluid“, právo domace vrástvo proti trganji, potini, neuralgiji v glavi, lici i v teli proti zumakjenosti, bolećini v štrjeki i prsah, prehlajenji i preprihisa za zdrav sen, mocne kik žile, živce i celoga tela dobrostanje. 12 malih ali 6 dvojnih ali dva speciálniva glaška franko 6 K, 24 malih, ali 12 dvojnih ali 4 speciálnih kant franko 10 K 60 fl., 48 malih, ali 24 dvojnih ali 8 speciálnih glaškov franko samo 20 kor.

Ki ta starodavna ne nadomestliva sredstva v pravej kakovosti šče meti naj točno piše.

Feller V. Eugen, lekarniki Stubica centr. 146. (Zagreb žup) Razpošilanje, ce se naprejplača, ali po povzetji. Dobro je peneze naprej poslati, ovak pošta 12 fl. povzetnja stroškov računa.

CE EI LJÜDJE ZNALI KAK JE ZNOJENJE TELA

ne samo neprijetno zavolo slabega šteroga povzročá, nego túdi naravnost škodljivo za zdravje ker zamaši kožne luknjice in zabrani na te način za zdravje človeka jako vážno izhlapevanje tela potem bi vsak razumo, da je dužnost takših ljúdi, ki opazijo na sebi takši neprijeten pot, zabraniti to zlo. To se doseže le „z uporabov Fellerovoga popisalnoga praška proti potenji tela z namko „Elsa.“ Te se odlikuje zavolo svoje posebne estavine. Gorspijé popolnoma znoj in zabrani s tem neprijeten dúh. Boleći deli posipljejo s praškom. Pri potenju nog se dá se nekoliko toga praška v nogavice (štrumfe.) Posebno pri maloj deci. šteroj mokrota povzroči večkrat velike bolečine. da prejočejo zavolotoga večvúr, se izkaže Fellerov popisalni prašek z znamkov „Elsa“ prav izboren še se po vsakoj kopelji posipljejo s praškom ranjeni deli tela.

Še boljše je, ako je se ne pústi, da dobijo mali otro i rane, in zato naj se porablja pri vsakom kopanju posipalni prašek proti znojenju tela z znamkov „Elsa“ na vseh občutljivih delih tela. Fellerov posipalni prašek proti potenji tela z znamkov „Elsa“ se dobiva v patentovanih kartonih s sttom, tak da je uporaba enostavna in cena. En karton stane kot dodatek k „Elsa fluidi“ 1 K. Posebi naročen stane prašek 4 kartone povsod poštoine prosto 5 kron. Da se obvarujete ponarejanj, naj se naroči edinole pri izdelovatelji in naj se naslovi račúnó na: Lekarnar E. V. Feller, Stubica Centrala br. 146. Horvatsko.

V Šest dni med mrtvimi.

Prece časa je preteklo, prle kak se je od prestanih bolečin in smrtnoga straha oslabeli starček zdigno s postele in mogeo povedati, šteri kozak je shrano peneze. Naslednje je pokazao na dugoga, ki je s prebitov glavov ležao na srtéli. Kovač njemi je vzeo rop nazaj.

„Zdaj pa hitro, prečastiti gospod“ je silo kovač. „Vsak trenutek lahko pride druga četa in te naj pač posekajo.“

„Kam, Ibkov! Beg nama ne de pomagao, da so Rusi že ednok v vesi.“

„Samo hodte!“ je opominao kovač. Ideva med pokojne Deynroffe. Živa duša naj nede tam iskala in čeravno cerkev in župnišče poderejo, tam sva varniva.“

Vupanjapun smehljaj se je pokazao na župnikovom prestrašenom obrazi. Hvaljen naj bo Bog, ki je dao Ibkovi rešilno misel. Kripta grofov Deynroffov v farnoj cerkvi je bila zaistino dobro skrivališče. Veliki kamen za glavnim oltarom jo je zapirao. V kripto se je prišlo tudi skoz železne dveri s pokopališča, ali teh je že več let ne nihče odpirao; tudi je ne bilo mogoče najti v naglici ključa.

„Istino gučite“ je pravo župnik. „Tak tudi svete posode lahko občuvam ropa in onečaščenja. Marija Mati milosti naj nama pomagal!“

Hitro je vzeo iz lüknje v zidi monštrancijo in ciborij in tam shranjene cerkvene peneze, zasükao v prt in djao v ročno turbo. Ibkov je pa med tem sklao nekaj jedil v korbeo, in tak sta naglo zapüstila župnišče.

Komaj sta prišla iz hiše, že se je čulo s ceste peketanje konjskih kopit in krik. Na več mestah so švigali plameni v tmično noč. Sovražniki so ves vužgali.

Prestrašen je postao župnik eden trenutek. „Za Božo volo, gospod župnik, hodte ovak sva zgübleniva“, je silo kovač s pritajenim glasom!

Kak brez vole se je dao duhovnik vleči proti cerkvenim dveram. S trepetajočov rokov je dao ključ Ibkovi, naj odklene cerkev. Komaj so dveri zaškripale že sta ovarala prvoga konjenika pri župnišči 50 stopajov od sebe; najhitrej je pri odpiranji dver v tmici v pamet vzeo svetlost večne luči (posvet) v cerkvi. Zato sta župnik in Ibkov ne smela niedne minute več zgübiti, če sta štela na varno priti.

Vüni se je že čulo divje kričanje in dež krugel se je spüsto na cerkvena okna. Med tem je kovač skušao veliki kamen kriptin vzdignoti, ali za

takše delo je potreben vzdigalnik, kakši močen kolek. Samo kde najde v hiži Božoj kaj priličnoga celo v toj tmici?

Ibkov je napejao vse sile, skušao je z močnim žepnim nožom geneti kamen, ali mož se je hitro potro. Župnik je vužgao kratko svečo in iskao po segeštiji kaj porabnoga. Cerkovnik je pred par duevi popravljal zapor na segeštijinih dverah in je na srečo tam pozabo močen železen bat in tukač šteriva je te rabo.

Kozaki so že zabijali po dverah. „Zgübljeniva sva“, si je gučao župnik Polčevič, kda se je kovači ne štelo posrečiti, ka bi kamen vzdigno.

„Ne še ščista“ ga je pomiro Ibkov; še enkrat se je napno, tak ka njemi je krv pritekla izza nojetov in je kamen teliko geno, ka je lahko železo pod njega porino. Samo en trenutek je počivao. Zabijanje po dverah njemi je ne dalo mira. Velike znojne kaplje so njemi kapale s čela. En močen sünek še in kamen se je vzdigno tak visiko, ka bi se eden človek lahko potegno na kriptide stopnjice. Mrzel vlažen vzdüh po prhnenji je šo iz podzemeljskoga prostora. Ibkov je najprle župniki pomagao se notri skobacati, nato je tudi sam vzeo svojo šker in premino v odprtini, s hrbtom se opirajoč v kamen šteroga je tak na prejšnje mesto spravlo.

Bila sta v čarnoj tmici, na kraji minljivosti, prhnenja, med mrtvimi. Gori v posvečenom prostori so pa divjali in razbijali sovražniki v čemerah, ka so begunca ne mogli najti. Vse ka so samo najšli, so razvdarili. Veliki oltar so tudi podrli. Kda so v župnišči najšli svoje bujte tovariše so hižo vužgali, na to pa cerkev tudi.

Seri župnik je britke suze pretakao, kda je čuo prasketanje ognja in čuo, kak se podira tram za tramom z velikim hrupom. Njegovo svetišče, kraj njegovoga delovanja, kde je četrt stoletja opravljao daritev sv. meše, vernike blagoslavljal in svojoj dragoj fari oznanjal reč Božo, je bilo vničeno. Ibkov je pa zdigavao svoje trde pestnice in se pretio tem brezbožnim morilcom in požigalcom in vsem, ki so svetovno vojno povzročili.

„Ibkov“ je pravo plebanuš, „rešili ste moje življenje, ali lekaj bi boljše bilo me prepüstiti mojim mučilcom. Zuabiti bi te cerkev pri miri nehali.“

„Kak morete kaj takšega praviti!“ je odgovoro Ibkov; „mislim, ka mi Bog ne vzeme za greh, ka sam te sluge satanove spoklao, prle kak so vas mogli do smrti zmučiti. Ne mi je žao za nje; samo škoda, ka jih je ne bilo več. Veste pa vidili, kak so ves tudi vužgali.“

Župnik je prikimao.

Naslednji dnevi v tmičnoj, vlažnoj kripti so se njima videli dugi kak cela večnost. Ne sta znala ali je den ali noč. Tudi sta mogla pomali jesti, kaj sta s sehom prinesla, naj njima ne bi prehitro zmenjkalo. Na to sta še ne mogla misliti, ka bi zapüstila skrivališče; razložno se je čulo topo grmenje topov in streljanje s puškami. Komaj pet dni je preteklo ali videlo se njimaje, kak či bi že celi tedni minoli. Dva dni sta že ne imela kaj jesti; grlo se njima je štelo od žeje posušiti. „Moram poglednoti, kak je kaj na gornjem sveti, si je gučao kovač, ovak tñ preideva.“

„Poglednite pri železnih dverah, Ibkov. Samo bojim se, ka nama je podrto zidovje tam tudi zaprlo izhod.“

„Dobro, že bo! Sreča, ka imava tukač in železo. Ta šker de nama zdaj tak dobro služila kak prle.“

S temi rečmi je šo kovač na delo. Šlatajoč je prišeo do vozkih železnih dver. Bile so skoro dva metra visoko od tal; brez podloge se je ne dalo nikaj napraviti; po gladkom vlažnom zidi je ovak ne bilo mogoče gor spleziti.

Kaj naj začneta? Ne sta si mogla nikaj čednoga zmisлити. Ali nevarnost in sila jihva je včinila iznajdljiviva. Z velikim trüdom sta sklala dreva (trüge) kre zida edno na ovo. V popolnoj tmici je to ne bilo najležejše delo.

Tak je kovač dosegno dveri. Nastavo je pri zaporu svoje železo in začno s tukašom krepko zabijati. Dveri so se odprle. Ali strah in groza! Kak se je türen podro, njima je pot ščista zadelao.

(Dale.)

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, téone in žejo gaséče si more vsaki sam napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimi pa vroče namesto ruma. Snovi z natenónim navodilom stanejo K 12 poštine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgübili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

